

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË
Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve

SKELETKURRIKULI

Për Profilin Mësimor

SHËRBIME XHENERIKE

Niveli III i KSHK
(1 Vjeçar)

**(Në drejtimin mësimor “Shërbime mjetesh
transporti”)**

Kodi: M2-III-22

Miratoi:

MINISTRI

Tiranë, 2022

Përmbajtja:

I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve (KSHK), të drejtimit mësimor “Shërbime mjetesh transporti”.

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK.

1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK
2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK
3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK
4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit në në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK

III. Plan i mësimor për profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK.

IV. Udhëzime për planin mësimor

V. Udhëzime për procesin mësimor.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.

VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK,

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar.

X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar.

I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin “Shërbime xhenerike”, niv. III i KSHK, të drejtimit “Shërbime mjetesh transporti”.

Qëllimi kryesor i arsimit profesional në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK, të drejtimit “Shërbime mjetesh transporti”, është *“zhvillimi i personalitetit të nxënësve për të jetuar në përshtatje me botën që i rrethon dhe përgatitja e tyre për t’u punësuar në veprimtaritë profesionale që lidhen drejtpërdrejt me shërbimet xhenerike në mjetet e transportit”*. Për të realizuar këtë, shkolla profesionale u krijon nxënësve:

- mundësi të përshtatshme për të nxënë, pavarësisht nga gjinia, raca, besimi dhe aftësitë;
- mundësi për të gjithë, për të zhvilluar kompetencat profesionale, të bazuara në njohuritë, shprehitë, qëndrimet dhe vlerat, të mjaftueshme për të lehtësuar punësimin dhe përparimin drejt arsimit e formimit profesional të mëtejshëm;
- mbështetje për t’u njohur me rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe për t’i zbatuar ato me rreptësi;
- mbështetje për t’u njohur me teknologjitë e proceset teknologjike bashkëkohore e të perspektivës, që lidhen me kualifikimin profesional përkatës;
- mbështetje për të zhvilluar ndjenjën e disiplinës, kuriozitetin intelektual dhe profesional, aftësitë sipërmarrëse, si dhe vlerat morale;
- mbështetje për t’u zhvilluar psikologjikisht dhe fizikisht, për të përballuar vështirësitë që do të ndeshin gjatë veprimtarive të ardhshme profesionale;
- mbështetje për të zhvilluar frymën e tolerancës dhe të mirëbesimit nëpërmjet përvojës së punës.

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK

1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK

Në shkollat që ofrojnë arsimin profesional në profilin mësimor “Shërbime xhenerike” niveli III i KSHK, kanë të drejtë të regjistrohen të gjithë të rinjtë që:

- kanë mbaruar arsimin profesional në drejtimin mësimor “Shërbime mjetesh transporti”, niveli II i KSHK;
- janë të aftë fizikisht dhe mendërisht të përballojnë kërkesat e këtij niveli të arsimit profesional.
- nëse kanë aftësi të kufizuara, shkolla krijon kushte dhe përshtat programin në përputhje me paaftësitë që shfaqin.

Në raste të veçanta kur kërkesat për të ndjekur këtë shkollim janë më të larta se kapacitetet reale të këtyre shkollave, atëherë, MFE përgatit udhëzime të veçanta me kritere të posaçme pranimi për këto shkolla.

2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësve në përfundim të arsimit në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK

Në përfundim të arsimit profesional në profilin profesional “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK, nxënësi do të zotërojë këto kompetenca të përgjithshme kryesore:

- Të komunikojë në mënyrë korrekte me shkrim e me gojë për të shprehur mendimet e ndjenjat e tij dhe për të argumentuar opinionet për çështje të ndryshme.

- Të përdorë burime dhe teknika të ndryshme të mbledhjes dhe të shfrytëzimit të informacioneve të nevojshme për zhvillimin e tij personal dhe profesional.
- Të nxisë potencialin e tij të brendshëm në kërkim të vazhdueshëm për zgjidhje të reja më efektive dhe më efikente.
- Të angazhohet fizikisht, mendërisht dhe emocionalisht në kryerjen e detyrave të ndryshme në kontekstin profesional, personal dhe shoqëror.
- Të respektojë rregullat dhe parimet e një bashkëjetese demokratike në kontekstin e integriteteve lokale, rajonale.
- Të manifestojë guxim dhe aftësi sipërmarrëse për të ardhmen e tij.
- Të tregojë vetëkontroll gjatë ushtrimit të veprimtarive të tij.
- Të organizojë drejt procesin e të nxënës të tij dhe të shfaqë gadishmërinë dhe vullnetin për të nxënë gjatë gjithë jetës.
- Të respektojë parimet e punës në grup dhe të bashkëpunojë aktivisht në arritjen e objektivave të pranuar.
- Të vlerësojë dhe vetvlerësojë nisur nga kritere të drejta si bazë për të përmirësuar dhe çuar më tej arritjet e tij.

3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin mësimor “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK.

Në përfundim të arsimit profesional në profilin profesional “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK, nxënësi do të jetë i aftë të zhvillojë më tej kompetencat profesionale të fituara në nivelin II të KSHK, si dhe të ushtrojë kompetenca të tjera profesionale, si më poshtë:

- Të konceptojë planin për hapjen e një biznesi të vogël për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të kryejë llogaritje të thjeshta ekonomike që lidhen me shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të zbatojë standardet e profesionit.
- Të interpretojë dhe plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të organizojë vendin e punës për kryerjen e shërbimeve xhenerike në mjetet e transportit.
- Të përzgjedhë veglat, pajisjet, instrumentet dhe materialet e duhura për kryerjen e shërbimeve xhenerike në mjetet e transportit.
- Të realizojë procedurat e kontrollit kompjuterik të parregullsive të pjesëve xhenerike në mjetet e transportit, duke përdorur pajisjet e skanimit.
- Të kryejë matje, regjistrime dhe kontrolle në pjesët xhenerike të automjeteve me anën e pajisjeve të ndryshme speciale, si dhe të krahasojë vlerat e tyre me ato të përcaktuara.
- Të realizojë konsultimet me instruksionet e prodhuesit për zbatimin e standardeve të çmontim/montimit, si momentet përdredhës në shtrëngim, këndet e shtrëngimit etj. të përcaktuara për llojet e ndryshme të automjeteve.
- Të realizojë konsultimet me instruksionet e prodhuesit për fluidët/lubrifikuesit që përdoren për tipe dhe modele të caktuara automjeteve.
- Të kryejë proceset e punës për zëvendësimet dhe riparimet e çastit në pjesët xhenerike në automjet.
- Të kryejë kontrollet dhe matjet e nevojshme për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të përdorë dhe mirëmbajë veglat, pajisjet dhe instrumentet e punës.
- Të diagnostikojë parregullsitë në pjesët xhenerike të mjeteve të transportit.

- Të kryejë mirëmbajtje dhe riparime elementet e transmissioinit të fuqisë në mjetet e transportit.
- Të realizojë proceset e punës të çmontim/montimit për përbërësit elektronikë të mekanizmit të transmetimit të fuqisë, si moduli i kontrollit të transmetimit të fuqisë (TCM), paketa e kamios, sensorët e rrotullimeve, etj..
- Të realizojë mirëmbajtje dhe riparime rrotat dhe elementet e sistemit të varjes në mjetet e transportit.
- Të kryejë mirëmbajtje dhe riparime elementet e sistemit të drejtimit në mjetet e transportit.
- Të realizojë proceset e punës të çmontim/montimit për përbërësit elektrikë/elektronikë të sistemit të drejtimit si sensorët e këndeve etj.
- Të realizojë mirëmbajtje dhe riparime elementet e sistemit të frenimit në mjetet e transportit.
- Të kryejë proceset e punës për çmontim/montimin të elementëve elektronike/elektrik që aplikohen në sistemin e frenimit;
- Të kryejë proceset e punës për zëvendësimin dhe riparimin e elementëve të llojeve të ndryshme të sistemeve të reja të frenimit.
- Të zbatojë rregullat e mbrojtjes në punë dhe të ruajtjes së mjedisit, në shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të përdorë teknologjinë dixhitale në mbështetje të veprimtarisë profesionale.

4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtjshëm në përfundim të arsimit profesional në profilin mësimor “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK.

Përfundimi me sukses i arsimit profesional në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK, e pajis nxënësin me certifikatën e punonjësit të kualifikuar në këtë profil profesional. Ky arsimim i jep mundësi nxënësit t’i drejtohet tregut të punës në ndërmarrje/servise të ndryshme që kryejnë shërbime xhenerike në mjetet e transportit në pika servisi të mjeteve të ndryshme të transportit, të shitjes së pjesëve të ndërrimit, të mekanikës bujqësore, si dhe në veprimtari të tjera që veprojnë në këtë drejtim. Me përvojë pune të mëtjshme, nxënësi mund të vetëpunësohet në kuadrin e një biznesi individual ose të krijojë biznesin e tij në fushën e shërbimeve xhenerike në mjetet e transportit.

Me përfundimin e këtij niveli, nxënësi ka mundësi për vazhdimin e arsimit në nivelin IV të KSHK (teknik/manaxherial) të arsimit profesional (njëvjeçar) në drejtimin “Shërbime mjeteve transporti”, për të fituar diplomën e “Maturës shtetërore profesionale”, me mundësi për vazhdimin e studimeve universitare dhe pas të mesmes.

Gjithashtu, me fitimin e diplomës së “Maturës shtetërore profesionale”, me studime dhe me përvojë pune të mëtjshme, nxënësi mund të vetëpunësohet në kuadrin e një biznesi individual ose të krijojë biznesin e tij në fushën e shërbimeve të mirëmbajtjes dhe riparimit të pjesëve xhenerike të mjeteve të transportit.

III. Plani mësimor për arsimin profesional në profilin mësimor “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK

Plani mësimor për profilin mësimor “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK (1 vjeçar)			
Nr	Kodi	Lëndët dhe modulet mësimore	Orët javore/ vjetore
			Klasa 12

A.		Lëndët e përgjithshme (Gjithsej)	8/9 (272/306)
1		Gjuhë shqipe	1
2		Letërsi	1
3		Gjuhë e huaj e parë	2
4		Gjuhë e huaj e dytë (me zgjedhje të lirë)	(1)
5		Matematikë	2
6		TIK	1
7		Edukim fizik, sporte, shëndet	1
B.		Lëndët profesionale (Gjithsej)	7 (238)
1	L-17-157-22	Bazat e sipërmarrjes	2
2	L-18-257-22	Shërbimet xhenerike në mjetet e transportit	5
C.		Module të detyruar të praktikës profesionale (Gjithsej)	12 (408)
1	M-18-782-11	Shërbimi i transicionit të fuqisë së mjeteve të transportit	120
2	M-18-783-11	Shërbimi i rrotave dhe sistemit të varjes së mjeteve të transportit	84
3	M-18-784-11	Shërbimi i sistemit të drejtimit të mjeteve të transportit	102
4	M-18-785-22	Shërbimi i sistemit të frenimit të mjeteve të transportit	102
D.		Modulet e praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar (Gjithsej)	3 (102)
1	M-18-786-19	Shërbimi i kutive automatike të ndërrimit të shpejtësisë	51
2	M-18-1840-22	Shërbimi i sistemit të varjes me komandim elektronik	51
3	M-18-1486-19	Shërbimi i frenave elektrike të dorës	51
4	M-18-1581-19	Siguria në punën me automjetet hibride dhe elektrike	51
		Gjithsej A+B+C+D	30/31 (1020/ 1054)

IV.Udhëzime për planin mësimor

Kohëzgjatja e vitit shkollor është:

Në klasën 12, viti shkollor ka gjithsej 36 javë (34 javë mësimore + 2 javë provime)

Një javë mësimore ka jo më shumë se 31 orë mësimore (teorike dhe praktike).

Një orë mësimore zgjat 45 minuta.

Kurrikuli i arsimit profesional në profilin “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK, përbëhet nga 4 grupe elementesh kurrikulare:

- Lëndët e kulturës së përgjithshme, të përbashkëta për drejtimet e ndryshme të këtij niveli (programet e detajuara të tyre jepen në një dokument të veçantë të MAS).
- Lëndët e kulturës profesionale (programet e përgjithshme janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale të detyruara (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale me zgjedhje të detyruar (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).

Rekomandohet që modulet e praktikës profesionale të realizohen në ndarje ditore 3 orëshe ose 6 orëshe.

V. Udhëzime për procesin mësimor.

Mësuesit e lëndëve teorike profesionale dhe instruktorët e moduleve të praktikave profesionale duhet të përzgjedhin dhe përdorin forma dhe metoda mësimdhënieje të tilla që të nxisin maksimalisht të nxënit aktiv të nxënësve dhe të çojnë në krijimin e ta, të kompetencave të punës, të plota dhe të qëndrueshme.

E rëndësishme është që **planifikimi i mësimdhënies** të bazohet në një proces analize fillestare, i cili të marrë parasysh faktorë të tillë të rëndësishëm si, niveli i hyrjes së nxënësve, përmbajtja e hollësishme e lëndëve profesionale dhe e moduleve të praktikave profesionale të parashikuara dhe shkalla e integritetit të tyre, objektivat konkretë që do të arrihen, mundësitë reale që ka shkolla për realizimin e veprimtarive mësimore etj. Për këtë planifikim duhet një bashkëpunim i ngushtë i të gjithë personelit mësimdhënës dhe drejtues të shkollës.

Elementi kyç për arritjen e suksesit në një proces të nxëni, është *motivimi i nxënësve*. Njohja e vazhdueshme e nxënësve me shkallën e përmbushjes së objektivave nga ana e tyre përbën një mekanizëm të fuqishëm motivimi, i cili duhet të shihet me përparësi nga mësuesit.

Një element tjetër që ndihmon suksesin është *integrimi i teorisë me praktikën* e profesionit. Parimi i “të nxënit duke bërë” duhet të gjejë vendin e duhur në procesin e të mësuarit në shkollat profesionale të profilin mësimor “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK.

Mësuesit dhe instruktorët duhet të përdorin metoda të tilla të të mësuarit që zhvillojnë jo vetëm njohuritë teorike, shkathtësitë dhe shprehjet praktike të nxënësve, por edhe qëndrimet e tyre ndaj jetës, punës dhe shoqërisë në përgjithësi. *Puna në grup* dhe *Puna me projekte* janë dy nga format bazë të organizimit të mësimin (teorik ose praktik) për të zhvilluar *kompetencat kyçe*, të nevojshme për zgjidhjen e problemeve që kanë të bëjnë me veprimtarinë profesionale në veçanti dhe jetën e profesionistit të ardhshëm, në përgjithësi.

Një parim tjetër që duhet respektuar nga mësuesit dhe instruktorët është fakti që *të nxënit nuk ndodh vetëm në mjediset e shkollës, por edhe jashtë tyre*. Dhënia e detyrave dhe puna kërkimore e pavarur e nxënësve ka një ndikim të dukshëm në formimin e tyre si profesionistë të ardhshëm të profilin profesional “Shërbime xhenerike”.

Në rastin e nxënësve me aftësi të kufizuara, mësuesit duhet të përshtasin programet e lëndëve dhe përshkruesit e moduleve në përputhje me mundësitë dhe të krijojnë kushte për zbatim.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.

Vlerësimi vjetor i nxënësve në lëndët teorike profesionale dhe modulet e praktikave profesionale bëhet nga vetë mësuesit dhe instruktorët përkatës, me metoda dhe instrumente vlerësimi të përgatitura ose përzgjedhura nga vetë ata. Vlerësimi i nxënësve të bëhet me nota (4-10) si për lëndët teorike, ashtu edhe për modulet praktike, si gjatë vitit, ashtu edhe në provimet përfundimtare.

Në përfundim të klasës së 12-të, nxënësi i arsimuar në profilin mësimor “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK, i nënshtrohet provimeve të mëposhtme:

- a) Provimi i teorisë profesionale të integruar;
- b) Provimi i praktikës profesionale të integruar;

Në këto provime ata vlerësohen për shkallën e përvetësimit të kompetencave profesionale (njohurive, shprehjeve, vlerave dhe qëndrimeve), të nevojshme për të punuar në veprimtari të ndryshme profesionale që operojnë në fushën e ndërtimit, dhe u jepet certifikata në të cilën evidentohen notat përfundimtare të lëndëve teorike profesionale, të moduleve të praktikës profesionale, të lëndëve të përgjithshme, si dhe rezultatet e dy provimeve përfundimtare të nivelit III të KSHK.

VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit profesional në profilin mësimor “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK

Me përfundimin e suksesshëm të arsimit profesional në profilin mësimor “Shërbime xhenerike”, niveli III i KSHK, shkolla profesionale e pajis nxënësin me Dëftesën e përfundimit të këtij niveli si dhe me Certifikatën e aftësimit profesional, të cilat njihen në territorin e Republikës së Shqipërisë. Sipas modelit të miratuar nga MFE, këto dëshmi përmbajnë:

- a) Të dhënat për nxënësin, shkollën, vitin e përfundimit, kualifikimin e fituar, etj.
- b) Të dhëna për rezultatet e arritura nga nxënësi:
 - rezultatet në lëndët e përgjithshme, lëndët profesionale dhe modulet profesionale;
 - rezultatet e dy provimeve përfundimtare të Nivelit III të KSHK.

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

1. Lënda “Bazat e sipërmarrjes” (L-17-157-22). Kl. 12 – 68 orë

- Synimet e lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl.12, nxënësit duhet:

- të përshkruajnë kuptimin, rëndësinë dhe rolin e sipërmarrjes në kontekstin individual dhe shoqëror
- të përshkruajnë veçoritë e sjelljes sipërmarrëse të individëve
- të analizojnë aftësitë dhe mundësitë personale në kontekstin e nismave sipërmarrëse
- të bëjnë vlerësimin e kërkesave, dëshirave, mundësive dhe vështirësive të tyre për karrierën e ardhshme
- të zbatojnë procedurat për zgjidhjen e problemeve dhe marrjen e vendimeve të duhura në lidhje me to.
- të mbajnë qëndrim kritik dhe krijues ndaj zgjidhjeve të bëra, sukseseve dhe dështimeve të mundshme
- të përshkruajnë dhe zbatojnë parimet e etikës së komunikimit dhe negocimit në kontekste të ndryshme jetësore
- të përshkruajnë dhe zbatojnë parimet e punës individuale dhe të punës në grup
- të analizojnë veçoritë e gadishmërisë, iniciativës dhe motivimit në kontekste të ndryshme jetësore
- të tregojnë përgjegjësi individuale dhe shoqërore në kontekste të ndryshme jetësore
- të planifikojnë, sigurojnë dhe përdorin me efikasitet burimet e ndryshme si mjedisin, paratë, kohën etj.
- të përshkruajnë veçoritë dhe kërkesat për udhëheqjen e sipërmarrjeve të ndryshme
- të përshkruajnë veçoritë dhe impaktin e globalizimit, informacionit, mjedisit dixhital dhe mediave sociale në shoqërinë e sotme dhe të së ardhmes
- të përshkruajnë veçoritë e sipërmarrjes së biznesit dhe të sipërmarrjes sociale
- të përshkruajnë format e ndryshme të organizimit të sipërmarrjeve dhe karakteristikat e tyre
- të analizojnë faktorët që ndikojnë në veprimtarinë e sipërmarrjeve, të tillë si tregjet, klientela, konkurrenca, kostot etj.
- të përshkruajnë mjedisin ligjor dhe fiskal të sipërmarrjeve
- të përshkruajnë marrëdhëniet e punës në një sipërmarrje.
- të përshkruajnë hapat për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve individuale dhe kolektive në mjedisin e punës.

- Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl.12 – 68 orë

Tema 1	Kuptimi, rëndësia dhe roli i sipërmarrjes	3 orë
Tema 2	Aftësitë (sjellja) sipërmarrëse	3 orë
Tema 3	Vetvlerësimi i potencialit personal	3 orë
Tema 4	Vlerësimi i kërkesave, dëshirave, mundësive dhe vështirësive	3 orë
Tema 5	Zgjidhja e problemeve dhe vendimmarrja	4 orë

Tema 6	Qëndrimi kritik dhe krijues ndaj zgjidhjeve të bëra, sukseseve dhe dështimeve	3 orë
Tema 7	Etika e komunikimit dhe negocimit	3 orë
Tema 8	Puna individuale dhe puna në grup	4 orë
Tema 9	Gadishmëria, iniciativa dhe motivimi	3 orë
Tema 10	Përgjegjësia individuale dhe shoqërore	3 orë
Tema 11	Menaxhimi eficient i burimeve	3 orë
Tema 12	Aftësitë udhëheqëse në kontekstin e sipërmarrjes	3 orë
Tema 13	Globalizimi, informacioni, mjedisi dixhital dhe mediat sociale	4 orë
Tema 14	Sipërmarrja e biznesit dhe sipërmarrja sociale	3 orë
Tema 15	Format e organizimit të sipërmarrjeve	5 orë
Tema 16	Konteksti i sipërmarrjeve	6 orë
Tema 17	Mjedisi ligjor i sipërmarrjeve	4 orë
Tema 18	Marrëdhëniet e punës	4 orë
Tema 19	Zgjidhja e mosmarrëveshjeve në mjedisin e punës	4 orë

2. Lënda “Shërbime xhenerike në mjetet e transportit” (L-18-257-22). Kl. 12–170 orë

• Synimet e lëndës “Shërbime xhenerike në mjetet e transportit”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Shërbime xhenerike në mjetet e transportit”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të tregojnë se ç’janë shërbimet xhenerike në mjetet e transportit dhe të argumentojnë rëndësinë e tyre.
- Të klasifikojnë shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të përshkruajnë ndërtimin dhe funksionimin e një servisi për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të dallojnë dhe tregojnë përdorimet e veglave, instrumenteve dhe pajisjeve të punës në një servis për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të përshkruajnë si bëhet organizimi i punës në një servis për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të tregojnë masat e sigurisë në punë dhe të mbrojtjes së mjedisit në shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të përdorin informacionin dhe dokumentacionin teknik për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.
- Të konsultohen me instruksionet e prodhuesit për zbatimin e standardeve të çmontim/montimit, (momentet përdredhës në shtrëngim, këndet e shtrëngimit etj.), të përcaktuara për llojet e ndryshme të automjeteve.
- Të konsultohen me instruksionet e prodhuesit për fluidët/ lubrifikuesit që përdoren për tipe dhe modele të caktuara automjesh.
- Të përshkruajnë parregullsitë kryesore në transimion, sistemin e ecjes, sistemin e drejtimit, sistemin e frenimit, si dhe shkaqet e tyre.

- Të përshkruajnë procedurat e kontrollit dhe përcaktimit të parregullsive në transmissiion, sistemin e ecjes, sistemin e drejtimit dhe sistemin e frenimit të mjeteve të transportit.
- Të përshkruajnë procedurat e mirëmbajtjes së transmissiionit, sistemit të ecjes, sistemit të drejtimit dhe sistemit të frenimit të mjeteve të transportit.
- Të kontrollojnë, mirëmbajë dhe riparojë friksionet mekanikë.
- Të kontrollojnë, mirëmbajë dhe riparojë friksionet hidraulike.
- Të kontrollojnë, mirëmbajë dhe riparojë mekanizmat e komandimit të friksioneve.
- Të përshkruajnë procedurat e riparimeve të llojeve të ndryshme në transmissiion, sistemin e ecjes, sistemin e drejtimit dhe sistemin e frenimit të mjeteve të transportit.

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Shërbime xhenerike në mjetet e transportit”, kl. 12 - 170 orë:**

Tema 1	Njohuri të përgjithshme për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit	2 orë
Tema 2	Klasifikimi dhe veçoritë e shërbimeve xhenerike në mjetet e transportit.	2 orë
Tema 3	Ndërtimi dhe funksionimi i një servisi për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit	4 orë
Tema 4	Veglat, instrumentet dhe pajisjet e punës në një servis për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit	4 orë
Tema 5	Organizimi i punës në një servis për shërbimet xhenerike në mjetet e transportit	2 orë
Tema 6	Siguria në punë dhe mbrojtja e mjedisit në shërbimet xhenerike në mjetet e transportit.	4 orë
Tema 7	Përdorimi i informacionit dhe dokumentacionit teknik në shërbimet xhenerike në mjetet e transportit	2 orë
Tema 8	Konsultimet me instruksionet e prodhuesit për zbatimin e standardeve të çmontim/montimit, momentet përdredhës në shtrëngim, këndet e shtrëngimit etj., të përcaktuara për llojet e ndryshme të automjeteve.	2 orë
Tema 9	Konsultimet me instruksionet e prodhuesit për fluidët/lubrifikuesit që përdoren për tipe dhe modele të caktuara automjesh.	2 orë
Tema 10	Kontrolli mirëmbajtja dhe riparimi i friksioneve mekanikë.	12 orë
Tema 11	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i friksioneve hidraulike.	6 orë
Tema 12	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i mekanizmave të komandimit të friksioneve.	8 orë
Tema 13	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i kutive manuale të ndërrimit të shpejtësisë.	10 orë
Tema 14	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i kutive automatike dhe gjysmë automatike të ndërrimit të shpejtësisë.	10 orë
Tema 15	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i mekanizmave të komandimit të kutive të ndërrimit të shpejtësisë.	8 orë
Tema 16	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i transmissiioneve kardanike.	4 orë
Tema 17	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i transmissiioneve kryesore	4 orë
Tema 18	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i diferencialeve.	6 orë
Tema 19	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i gjysëmboshteve.	4 orë
Tema 20	Proceset e punës të çmontim/montimit për përbërësit elektronikë të mekanizmit të transmetimit të fuqisë. (si moduli i kontrollit të transmetimit të fuqisë (TCM), paketa e kamios, sensorët e	2 orë

	rrotullimeve, etj.)	
Tema 21	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i akseve të mjeteve të transportit.	6 orë
Tema 22	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i varëseve të mjeteve të transportit.	8 orë
Tema 23	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i rrotave të mjeteve të transportit.	10 orë
Tema 24	Balancimi dhe regjistrimi i këndeve të rrotave	4 orë
Tema 25	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i sistemit të drejtimit.	10 orë
Tema 26	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i përforcuesve të sistemit të drejtimit	4 orë
Tema 27	Proceset e punës të çmontim/montimit për përbërësit elektrikë/elektronikë të sistemit të drejtimit si sensorët e këndeve etj.	2 orë
Tema 28	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i sistemit të frenimit hidraulik.	10 orë
Tema 29	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i sistemit të frenimit pneumatik	8 orë
Tema 30	Kontrolli, mirëmbajtja dhe riparimi i frenave të dorës mekanike dhe elektrike	6 orë
Tema 31	Proceset e punës për çmontim/montimin të elementëve elektronike/elektrik që aplikohen në sistemin e frenimit.	2 orë
Tema 32	Proceset e punës për zëvendësimin dhe riparimin e elementëve të llojeve të ndryshme të sistemeve të reja të frenimit.	2 orë

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar

1. Moduli “Shërbimi i transmissioinit të fuqisë së mjeteve të transportit”

Drejtimi: Shërbime mjeteve transporti
Profili: Shërbime xhenerike
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	SHËRBIMI I TRANSMISIONIT TË FUQISË SË MJETEVE TË TRANSPORTIT	(M-18-782-11)
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit për të kryer punime të diagnostikimit, mirëmbajtjes dhe riparimit në elementet e transmissioinit të fuqisë së automjeteve të ndryshme.	
Kohëzgjatja e modulit	120 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime mjeteve transporti”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në friksionin e automjetit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të analizojë dokumentacionin teknik të friksionit të automjetit. – të përgatitë vendin e punës për punime në friksionin e automjetit. – të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në friksion. – të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në friksion. – të kontrollojë dhe të provojë funksionimin e friksionit si dhe të përcaktojë parregullsitë. – të vendosë automjetin në mënyrë të sigurtë në postin e punës. – të çmontojë lidhjet mekanike, hidraulike dhe elektrike të friksionit me agregatet tjera. – të çmontojë friksionin nga automjeti (nëse është e nevojshme) dhe të pastrojë atë. – të vendosë friksionin të çmontuar në bangon e punës. – të çmontojë pjesët e friksionit. – të kryejë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të	

-
- çmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në friksion.
- të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të friksionit (diskun aktiv dhe diskun pasiv, kushinetën, pirunin etj.).
 - të çmontojë pjesë të mekanizmit mekanik të komandimit të friksionit.
 - të kryejë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në pjesët e mekanizmit mekanik të komandimit të friksionit.
 - të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të mekanizmit mekanik të komandimit friksionit (levat, fijen, guajnin etj.).
 - të çmontojë pjesë të mekanizmit hidraulik të komandimit të friksionit.
 - të kryejë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në pjesët e mekanizmit hidraulik të komandimit të friksionit.
 - të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të mekanizmit hidraulik të komandimit friksionit (pompën e friksionit, cilindrin, tubat etj.).
 - të kontrollojë dhe të rregullojë nivelin e alkoolit (dhe nxjerrjen e ajrit) të mekanizmit hidraulik të komandimit friksionit.
 - të montojë friksionin në automjet.
 - të montojë mekanizmin e komandimit (mekanik ose hidraulik) të friksionit.
 - të kryejë regjistrime në mekanizmin e komandimit (mekanik ose hidraulik), për mirëfunksionimin e friksionit.
 - të kryejë grasatime në pjesët e friksionit të automjetit.
 - të kryejë provën e funksionimit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuar të friksionit të automjetit.
 - të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të për zgjedhur pjesët e friksionit që do të zëvendësohen.
 - të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
 - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të friksionit të automjetit..

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 2 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në kutinë manuale të ndërrimit të shpejtësisë në automjet.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të kutisë manuale të shpejtësisë të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në kutinë manuale të

shpejtësisë.

- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në kutinë manuale të shpejtësisë.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në kutinë manuale të shpejtësisë.
- të kontrollojë dhe të provojë funksionimin e kutisë manuale të shpejtësisë dhe përcaktimi i parregullsive.
- të vendosë automjetin në postin e punës.
- të zbrazë vajin nga kutia manuale e shpejtësisë.
- të çmontojë lidhjet mekanike dhe elektrike të kutisë manuale të shpejtësisë, me agregatet tjera.
- të çmontojë kutinë manuale të shpejtësisë nga automjeti dhe agregatet e tjera (nëse është e nevojshme) dhe pastrimi i saj.
- të vendosë kutinë manuale të shpejtësisë të çmontuar në bangon e punës.
- të çmontojë pjesë të mekanizmit të komandimit të kutisë manuale të shpejtësisë.
- të çmontojë pjesë të kutisë manuale të shpejtësisë.
- të kryejë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të çmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në kutinë manuale të shpejtësisë dhe mekanizmin e komandimit të saj.
- të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të kutisë manuale të shpejtësisë (boshtet, rrotat e dhëmbëzuara, xhuntot, kushinetat, permistopat etj.).
- të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të mekanizmit të komandimit të kutisë manuale të shpejtësisë (levat, udhëzuesat, fiksatorët etj.).
- të montojë pjesë të kutisë manuale të shpejtësisë.
- të montojë kuti manuale të shpejtësisë në automjet dhe me agregatet e tjera.
- të montojë lidhje mekanike dhe elektrike të kutisë manuale të shpejtësisë, me agregatet tjera.
- të rregullojë nivelin e vajit në kutinë manuale të shpejtësisë.
- të kryejë grasatime të kutisë manuale të shpejtësisë.
- të kryejë regjistrime në mekanizmin e komandimit të kutisë manuale të shpejtësisë.
- të kryejë provën e funksionimit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuara të kutisë manuale të shpejtësisë të automjetit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e kutisë manuale të shpejtësisë që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të kutisë manuale të shpejtësisë të automjetit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në transmisionet kardanike të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të transmisionit kardanik të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në transmisionin kardanik.
- të përzgjedhë vegla, pajisje dhe instrumente për punime në transmisionin kardanik.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në transmisionin kardanik.
- të kontrollojë dhe të provojë funksionimin e transmisionit kardanik dhe të përcaktojë parregullsitë.
- të vendosë automjetin në postin e punës.
- Rasti I-Automjeti me rrota të pasme aktive:
 - të çmontojë transmisionin kardanik nga lidhjet me kutinë e shpejtësisë, transmisionin kryesor dhe suportin qendror (nëse ka).
 - të ndajë xhuntat kardanike nga boshti kardanik.
 - të çmontojë pjesët e xhuntave kardanike.
 - të kryejë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të çmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në pjesët e transmisionit kardanik.
 - të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të transmisionit kardanik (boshtit, kushinetës së suportit, kryqeve, kushinetave të kryqeve etj.).
 - të montojë transmisionin kardanik me kutinë e shpejtësisë, transmisionin kryesor dhe suportin qendror.
 - të balancojë boshtin kardanik të montuar
- Rasti II-Automjeti me rrota të para aktive:
 - të çmontojë boshtin kardanik të majtë dhe boshtin kardanik të djathtë nga akset e rrotave të para aktive.
 - të çmontojë boshtin kardanik të majtë dhe boshtin kardanik të djathtë nga lidhjet me diferencialin.
 - të ndajë xhuntat kardanike dhe të çmontojë pjesë të xhuntave kardanike.
 - të kryejë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të çmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në pjesët e transmisionit kardanik.
 - të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të transmisionit kardanik (boshtet, xhuntat etj.).
 - të montojë boshtin kardanik të majtë dhe boshtin kardanik të djathtë me diferencialin dhe me akset e rrotave të para aktive.
- të kryejë gratime në transmisionin kardanik.
- të kryejë provën e funksionimit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuar të transmisionit kardanik të automjetit.

- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e transmisionit kardanik që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të transmisionit kardanik të automjetit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 4 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në transmisionin kryesor, diferencialin dhe gjysëmboshtet e automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të transmisionit kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në kutinë manuale të shpejtësisë.
- të përzgjedhë vegla, pajisje dhe instrumente për punime në transmisionin kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve të automjetit.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në transmisionin kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve.
- të kontrollojë dhe të provojë funksionimin e transmisionit kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve, si dhe të përcaktojë parregullsitë.
- të vendosë automjetin në postin e punës.
- të zbrazë vajin nga kutia e diferencialit.
- Rasti I-Automjeti me rrota të pasme aktive:
 - të ndajë transmisionin kryesor nga transmisioni kardanik.
 - të çmontojë gjysëmboshtet.
 - të çmontojë pjesë të kutisë së transmisionit kryesor dhe diferencialit.
 - të çmontojë pjesë të transmisionit kryesor.
 - të çmontojë pjesë të diferencialit.
 - të kryejë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të çmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në diferencial, transmision kryesor dhe gjysëmboshte.
 - të zëvendësoj dhe të montojë pjesë të dëmtuara të transmisionit kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve
 - të montojë pjesë të kutisë së transmisionit kryesor dhe diferencialit.
 - të montojë gjysëmboshte.
- Rasti II-Automjeti me rrota të para aktive:
 - të ndajë diferencialin nga lidhjet me boshtin kardanik të majtë dhe boshtin kardanik të djathtë.

- të çmontojë pjesë të kutisë së diferencialit.
 - të çmontojë pjesë të diferencialit.
 - të kryejë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të çmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në diferencial.
 - të kryejë zëvendësimin dhe montimin e pjesëve të dëmtuara të diferencialit.
 - të montojë pjesë të kutisë së diferencialit.
 - të lidhë diferencialin me boshtin kardanik të majtë dhe boshtin kardanik të djathtë.
 - të rregullojë nivelin e vajit në kutinë e transmisionit kryesor dhe diferencialit.
 - të kryejë grasatime në transmisionin kryesor, diferencial dhe gjysëmboshte.
 - të kryejë provën e funksionimit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuar të transmisionit kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve.
 - të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e transmisionit kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve që zëvendësohen.
 - të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
 - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të transmisionit kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve të automjetit
- Instrumentet e vlerësimit:***
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 5 Nxënësi kryen veprimet përfundimtare të shërbimit të transmisionit të fuqisë së automjetit.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të bëjë llogaritjen e kostos së plotë dhe të çmimit të shërbimit të kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit financiar për shërbimin e kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit teknik për shërbimin e kryer.
- të përgatitë automjetin për dorëzim te klienti.
- të bëjë udhëzimin e klientit dhe dorëzimin e automjetit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e transmisionit që zëvendësohen.
- të tregojë kujdesin e duhur për vendin, veglat dhe pajisjet e punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit	– Ky modul duhet të trajtohet në repartin e shkollës për shërbime xhenerike ose në servise private të automjeteve. – Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të teknikave dhe procedurave të punimeve për shërbimet e pjesëve të transmisionit të fuqisë së automjeteve. – Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e punimeve të matjes, kontrollit, riparimit, zëvendësimit dhe provës së pjesëve të transmisionit të fuqisë, fillimisht në mënyrë të mbikëqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me veprimtaritë praktike që kryejnë. – Instruktori duhet të përdorë metodën e simulimit të parregullsive në pjesët e transmisionit të fuqisë së automjeteve. – Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për kryerjen e shërbimeve të pjesët e transmisionit të fuqisë së automjeteve. – Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.
Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit	Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme: – Repart pune për shërbime xhenerike të automjeteve. – Automjet në gjendje pune. – Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për matje, kontrolle, zëvendësime dhe riparime të pjesëve të transmisionit të fuqisë së automjeteve. – Pjesë këmbimi për transmisionin e fuqisë së automjeteve. – Lubrifikues. – Katalogë të pjesëve të transmisionit të fuqisë, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.

2. Moduli “Shërbimi i rrotave dhe sistemit të varjes së mjeteve të transportit”

Drejtimi: Shërbime mjeteve transporti
Profili: Shërbime xhenerike
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	SHËRBIMI I RROTAVE DHE SISTEMIT TË VARJES SË MJETEVE TË TRANSPORTIT	(M-18-783-11)
-------------------------	--	----------------------

Qëllimi i modulit Një modul që aftëson nxënësit për të kryer punime të diagnostikimit, mirëmbajtjes dhe riparimit në rrotat elementet e sistemit të varjes së automjeteve të ndryshme.

Kohëzgjatja e modulit 84 orë mësimore

Niveli i parapëlqyer për pranim Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime mjeteve transporti”.

Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit

RM 1 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në rrotat e automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të rrotave të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në rrotat e automjetit.
- të përzgjedhë vegla, pajisje dhe instrumente për punime në rrota.
- të marrë informacionin paraprak dhe kontrollin pamor të parregullsisë në rrota.
- të vendosë automjetin në postin e punës.
- të çmontojë dhe të heqë rrotën nga mocoja.
- të çmontojë gomën nga disku dhe të kontrollojë atë.
- të riparojë gomën (nëse është e nevojshme).
- të kontrollojë diskun e rrotës.
- të montojë dhe të fryjë gomën.
- të ballancojë rrotën.
- të çmontojë mocon e rrotës dhe të kontrollojë atë;
- të çmontojë kushinetën e rrotës dhe të kontrollojë atë.
- të zëvendësojë dhe të montojë kushinetën e rrotës.
- të kryejë grasatime.
- të zëvendësojë dhe të montojë mocon e rrotës.
- të montojë rrotën në moco.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të

-
- përzgjedhur pjesët e rrotave që do të zëvendësohen.
 - të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
 - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të rrotave të automjetit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 2 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në pjesët e sistemit të varjes së automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të pjesëve të sistemit të varjes së automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në sistemin e varjes së automjetit.
- të përzgjedhë vegla, pajisje dhe instrumente për punime në sistemin e varjes së automjetit.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në sistemin e varjes së automjetit.
- të kontrollojë dhe të provojë paraprakisht funksionimin e pjesëve të sistemit të varjes së automjetit.
- të vendosë automjetin në postin e punës.
- të çmontojë krahët, levat dhe shpatullat e sistemit të varjes së akseve të para dhe të prapme të automjetit.
- të çmontojë balestrat (spirale ose me fletë) e sistemit të varjes.
- të çmontojë amortizatorët e sistemit të varjes.
- të çmontojë stabilizatorët e sistemit të varjes.
- të çmontojë gominat e sistemit të varjes.
- të kontrollojë dhe të matë pjesë të çmontuara të sistemit të varjes dhe të përcaktojë parregullsitë.
- të zëvendësojë pjesë të dëmtuara të sistemit të varjes.
- të zbatojë procedurat e montimit të gominave, stabilizatorëve, amortizatorëve, balestrave, shpatullave, levave, krahëve dhe pjesëve të tjera të sistemit të varjes.
- të kryejë grasatime në pjesët e sistemit të varjes.
- të kryejë regjistrime në sistemin e varjes.
- të kryejë provën e funksionimit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuar të sistemit të varjes.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e sistemit të varjes që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimet e kryera.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të sistemit të varjes

së automjetit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi kryen veprimet përfundimtare të shërbimit të rrotave dhe sistemit të varjes së automjetit.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të bëjë llogaritjen e kostos së plotë dhe të çmimit të shërbimit të kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit financiar për shërbimin e kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit teknik për shërbimin e kryer.
- të përgatitë automjetin për dorëzim te klienti.
- të bëjë udhëzimin e klientit dhe dorëzimin e automjetit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e rrotave dhe sistemit të varjes që zëvendësohen.
- të tregojë kujdesin e duhur për vendin, veglat dhe pajisjet e punës. .

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në repartin e shkollës për shërbime xhenerike ose në servise private të automjeteve.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të teknikave dhe procedurave të punimeve për shërbimet e rrotave dhe sistemit të varjes së automjeteve.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e punimeve të matjes, kontrollit, riparimit, zëvendësimit dhe provës së pjesëve të rrotave dhe sistemit të varjes, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me veprimtaritë praktike që kryejnë.
- Instruktori duhet të përdorë metodën e simulimit të parregullsive në pjesët e rrotave dhe sistemit të varjes së automjeteve.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për kryerjen e shërbimeve të rrotave dhe sistemi i varjes së automjeteve.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:

**për realizimin e
modulit**

- Repart pune për shërbime xhenerike të automjeteve.
 - Automjet në gjendje pune.
 - Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për matje, kontrolle, zëvendësime dhe riparime të pjesëve të rrotave dhe sistemit të varjes së automjeteve.
 - Pjesë këmbimi për rrotat dhe sistemin e varjes së automjeteve.
 - Lubrifikues.
 - Katalogë të pjesëve të rrotave dhe sistemit të varjes, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.
-

3. Moduli “Shërbimi i sistemit të drejtimit të mjeteve të transportit”

Drejtimi: Shërbime mjetes transporti
Profili: Shërbime xhenerike
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PERSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	SHËRBIMI I SISTEMIT TË DREJTIMIT TË MJETEVE TË TRANSPORTIT	(M-18-784-11)
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit për të kryer punime të diagnostikimit, mirëmbajtjes dhe riparimit në pjesët e sistemit të drejtimit të automjeteve të ndryshme.	
Kohëzgjatja e modulit	102 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime mjetes transporti”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në levat e kthimit të sistemit të drejtimit të automjetit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të analizojë dokumentacionin teknik të sistemit të drejtimit të automjetit. – të përgatitë vendin e punës për punime në sistemin e drejtimit të automjetit. – të përzgjedhë vegla, pajisje dhe instrumente për punime në levat e kthimit. – të marrë informacion paraprak për parregullsitë në levat e kthimit. – të vendosë automjetin në postin e punës. – të kontrollojë funksionimin e sistemit të drejtimit dhe të levave të kthimit, si dhe përcaktimin e parregullsive. – të çmontojë lidhjet e levës (levave) me krahun (krahët) e mekanizmit të kthimit. – të çmontojë lidhjet (kokat sferike) e levave me njëra-tjetrën. – të çmontojë kokat sferike. – të kontrollojë dhe të matë pjesë të çmontuara dhe të përcaktojë parregullsi. – të përzgjedhë pjesë për zëvendësim. – të montojë koka sferike. – të bashkojë leva me anë të lidhjeve me koka sferike. – të montojë levën (levave) me krahun (krahët) e	

mekanizmit të kthimit.

- të kryejë grasatime.
- të zbatojë procedurat e regjistrimit të këndeve të rrotave.
- të kryejë prova në ecje të automjetit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e sistemit të levave që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të levave të kthimit të rrotave drejtuese të automjetit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 2 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në mekanizmin e kthimit të sistemit të drejtimit të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të pjesëve të sistemit të drejtimit të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në mekanizmin e kthimit të automjetit.
- të përzgjedhë vegla, pajisje dhe instrumente për punime në mekanizmin e kthimit të automjetit.
- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në mekanizmin e kthimit të automjetit.
- të kontrollojë dhe të provoj paraprakisht funksionimin e mekanizmit të kthimit të automjetit.
- të vendosë automjetin në postin e punës.
- të cmontojë lidhjet (lidhjeve) e krahut (krahëve) të mekanizmit të kthimit me levën (levat) e kthimit të rrotave dhe me boshtin e timonit.
- të zbrazë vajin e mekanizmit të kthimit.
- të shkëputë lidhjet elektrike dhe mekanike të mekanizmit të kthimit me pjesët e tjera të automjetit.
- të çmontojë dhe të heqë nga automjeti mekanizmin e kthimit.
- të çmontojë pjesët e mekanizmit të kthimit.
- të kontrollojë dhe të matë pjesë të çmontuara të mekanizmit të kthimit dhe të përcaktojë parregullsitë.
- të përzgjedhë dhe të zëvendësojë pjesë të dëmtuara të mekanizmit të kthimit.
- të zbatojë procedurat e montimit të pjesëve të zëvendësuar të mekanizmit të kthimit.
- të montojë mekanizmin e kthimit në automjet.
- të montojë lidhjet e krahut (krahëve) të mekanizmit të kthimit me levën (levat) e kthimit të rrotave dhe me boshtin e timonit.

- të rregullojë sasinë e vajit të mekanizmit të kthimit.
- të kryejë grasatime në pjesët e mekanizmit të drejtimit.
- të vendosë lidhje elektrike dhe mekanike të mekanizmit të kthimit me pjesët e tjera të automjetit.
- të kryejë provën e funksionimit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuara të mekanizmit të drejtimit.
- të kryejë regjistrime (përcaktimin e rrugës së lirë të timonit) në sistemin e drejtimit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e mekanizmit të kthimit që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të mekanizmit të drejtimit të sistemit të kthimit të automjetit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në përforcuesit e sistemit të drejtimit të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të pjesëve të sistemit të drejtimit të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në përforcuesit e sistemit të drejtimit të automjetit.
- të përzgjedhë vegla, pajisje dhe instrumente për punime në përforcuesit e sistemit të drejtimit të automjetit.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në mekanizmin e kthimit të automjetit.
- të kontrollojë dhe të provojë paraprakisht funksionimin e përforcuesit të sistemit të drejtimit të automjetit.
- të vendosë automjetin në postin e punës.
- Rasti I-Sistemi i drejtimit me përforcues hidraulik:
 - të shkëputë lidhjet mekanike të përforcuesit hidraulik me levat e kthimit dhe me boshtin e timonit.
 - të zbrazë vajin nga sistemi.
 - të shkëputë lidhjet hidraulike të përforcuesit hidraulik me pompën hidraulike.
 - të çmontojë përforcuesit hidraulik nga automjeti.
 - të çmontojë pjesë të përforcuesit hidraulik.
 - të shkëputë lidhjet mekanike (rip-pulexho) dhe hidraulike të pompës hidraulike të sistemit të drejtimit.
 - të çmontojë pompën hidraulike nga automjeti.
 - të çmontojë pjesët e pompës hidraulike.
 - të kryejë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të çmontuara të përforcuesit dhe pompës hidraulike.
 - të përzgjedhë pjesë të reja për zëvendësimin e pjesëve të

- dëmtuara.
- të montojë pjesë të pompës hidraulike.
- të montojë pjesë të përforcuesit hidraulik.
- të montojë te automjeti përforcuesit dhe pompën hidraulike.
- të lidhë tubat e furnizimit dhe kthimit të vajit, të përforcuesit hidraulik.
- të montojë pjesë të mekanizmit rrip-pulexho të pompës hidraulike.
- të realizojë lidhje mekanike të përforcuesit hidraulik me levat e kthimit dhe me boshtin e timonit.
- të rregullojë sasinë e vajit në mekanizmin hidraulik të kthimit.
- Rasti II-Sistemi i drejtimit me përforcues elektrik:
 - të shkëputë lidhjet elektrike të përforcuesit elektrik.
 - të shkëputë lidhjet mekanike të përforcuesit elektrik me levat e kthimit dhe me boshtin e timonit.
 - të çmontojë përforcuesit elektrik nga automjeti.
 - të çmontojë pjesë të përforcuesit elektrik.
 - të kryejë kontrole pamore dhe matje të pjesëve të çmontuara të përforcuesit elektrik.
 - të përzgjedhë pjesë të reja për zëvendësimin e pjesëve të dëmtuara.
 - të montojë pjesë të pompës hidraulike.
 - të montojë pjesë të përforcuesit elektrik.
 - të montojë në automjet përforcuesit elektrik.
 - të realizojë lidhjet elektrike.
- të kryejë grasatime në pjesët e mekanizmit të kthimit.
- të kryejë provën e funksionimit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuar të përforcuesit të mekanizmit të kthimit.
- të kryejë regjistrime (përcaktimin e rrugës së lirë të timonit) në sistemin e drejtimit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e përforcuesit të sistemit të drejtimit që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të përforcuesit të sistemit të drejtimit të automjetit.
- Instrumentet e vlerësimit:***
 - Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 4 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në grupin e timonit të sistemit të drejtimit të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të pjesëve të sistemit të drejtimit të automjetit.

- të përgatitë vendin e punës për punime në grupin e timonit të automjetit.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në grupin e timonit të automjetit.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në grupin e timonit të automjetit.
- të kontrollojë dhe të provojë paraprakisht funksionimin e pjesëve të grupit të timonit të automjetit.
- të vendosë automjetin në postin e punës.
- të shkëputë lidhjet elektrike të grupit të timonit.
- të çmontojë dhe të heqë volantit nga boshti i timonit.
- të shkëputë boshtin e timonit nga mekanizmi i kthimit.
- të heqë boshtin e timonit nga kollona mbajtëse.
- të çmontojë pjesët përbërëse të boshtit të timonit.
- të kontrollojë dhe të matë pjesët e çmontuara të grupit të timonit dhe të përcaktojë parregullsitë.
- të zëvendësojë pjesët e dëmtuara të grupit të timonit.
- të montojë pjesët përbërëse të boshtit të timonit.
- të vendosë boshtin e timonit në kollonën mbajtëse.
- të montojë boshtin e timonit me mekanizmin e kthimit.
- të montojë volantin me boshtin e timonit.
- të realizojë lidhjet elektrike të grupit të timonit.
- të kryejë grasatime në pjesët e grupit të timonit.
- të kryejë regjistrime në grupin e timonit.
- të kryejë provën e funksionimit (kontrollin e rrugës së lirë të timonit) të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuar.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e grupit të timonit që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të grupit të timonit të sistemit të drejtimit të automjetit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 5 Nxënësi kryen veprimet përfundimtare të shërbimit të sistemit të drejtimit të automjetit.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të bëjë llogaritjen e kostos së plotë dhe të çmimit të shërbimit të kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit financiar për shërbimin e kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit teknik për shërbimin e kryer.
- të përgatitë automjetin për dorëzim te klienti.

- të bëjë udhëzimin e klientit dhe dorëzimin e automjetit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e sistemit të drejtimit që zëvendësohen.
- të tregojë kujdesin e duhur për vendin, veglat dhe pajisjet e punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në repartin e shkollës për shërbime xhenerike ose në servise private të automjeteve.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të teknikave dhe procedurave të punimeve për shërbimet e sistemit të drejtimit të automjeteve.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e punimeve të matjes, kontrollit, riparimit, zëvendësimit dhe provës së pjesëve sistemit të drejtimit, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me veprimtaritë praktike që kryejnë.
- Instruktori duhet të përdorë metodën e simulimit të parregullsive në pjesët e sistemit të drejtimit të automjeteve.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për kryerjen e shërbimeve të pjesët e sistemit të drejtimit të automjeteve.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:
- Repart pune për shërbime xhenerike të automjeteve.
 - Automjet në gjendje pune.
 - Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për matje, kontrolle, zëvendësime dhe riparime të pjesëve të sistemit të drejtimit të automjeteve.
 - Pjesë këmbimi për sistemin e drejtimit të automjeteve.
 - Lubrifikues.
 - Katalogë të pjesëve të sistemit të drejtimit, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.
-

4. Moduli “Shërbimi i sistemit të frenimit të mjeteve të transportit”

Drejtimi: Shërbime mjeteve transporti
Profili: Shërbime xhenerike
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PERSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	SHËRBIMI I SISTEMIT TË FRENIMIT TË MJETEVE TË TRANSPORTIT	(M-18-785-22)
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit për të kryer punime të diagnostikimit, mirëmbajtjes dhe riparimit në pjesët e sistemeve të frenimit të automjeteve të ndryshme.	
Kohëzgjatja e modulit	102 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime mjeteve transporti”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në frenat e automjetit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të analizojë dokumentacionin teknik të sistemit të frenimit të automjetit. – të përgatitë vendin e punës për punime në sistemin e frenimit të automjetit. – të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në frenat e automjetit. – të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në frenat e automjetit. – të bëjë kontrollin e funksionimit të frenave dhe përcaktimin e parregullsive. – të vendosë automjetin në mënyrë të sigurtë në postin e punës. – të bëjë çmontimin dhe heqjen e rrotës së automjetit. – <u>Rasti I - Freni me disk:</u> – të çmontojë lidhjet hidraulike të frenit me disk. – të çmontojë ferrodot (shojet), sustat dhe regjistruarit e frenit me disk. – të çmontojë nofullën, pistonin dhe gominat e cilindrit të nofullës së frenit me disk. – të çmontojë diskun e rrotës. – të bëjë kontrollin dhe matjen e pjesëve të çmontuara të frenit me disk, si dhe përcaktimin e parregullsive. – të përzgjedhë pjesët e reja për zëvendësim.	

-
- të bëjë montimin e diskut të rrotës, pistonit, gominave të cilindrit të nofullës, nofullës, ferrodove, sustave dhe regjistruesve të frenit me disk.
 - të bëjë montimin e lidhjeve hidraulike të frenit me disk.
 - Rasti II - Freni me tambur:
 - të bëjë çmontimin e tamburit të rrotës dhe lidhjeve hidraulike të frenit me tambur.
 - të bëjë çmontimin e çepave, levave, sustave dhe regjistruesve të frenit me tambur.
 - të bëjë çmontimin e cilindrit, pistonave dhe gominave të cilindrit të frenimit të frenimit.
 - të bëjë kontrollin dhe matjen e pjesëve të çmontuara të frenit me tambur, si dhe përcaktimin e parregullsive.
 - të përzgjedhë pjesët e reja për zëvendësim.
 - të bëjë montimin e pistonave dhe gominave në cilindrin e frenimit.
 - të bëjë montimin e cilindrit të frenimit.
 - të bëjë montimin e çepave, levave, sustave dhe regjistruesve të frenit me tambur.
 - të bëjë montimin e lidhjeve hidraulike të frenit me tambur.
 - të bëjë regjistrimin e hapësirave midis çepave dhe tamburit.
 - të kryejë grasatimet.
 - të bëjë rregullimin e nivelit të alkoolit në sistemin e frenimit.
 - të montojë rrotën e automjetit.
 - të bëjë provën e frenimit të automjetit.
 - të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e frenave që do të zëvendësohen.
 - të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
 - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të frenave të automjetit..

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 2 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të sistemit të frenimit të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në

- mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave.
- të vendosë në mënyrë të sigurtë automjetin në postin e punës.
 - të marrë informacion paraprak për parregullsitë në mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave.
 - të kryejë kontrollin dhe provat paraprake të funksionimit të mekanizmit të komandimit të frenave të automjetit.
 - të bëjë shkëputjen e lidhjeve elektrike nga mekanizmi hidraulik i komandimit të frenave.
 - të bëjë zbrazjen e alkoolit nga sistemi i frenimit.
 - të bëjë shkëputjen e tubit të vakuumit nga përforcuesi me vakuum i mekanizmit të komandimit të frenave.
 - të bëjë shkëputjen e tubave të alkoolit nga cilindrat e frenimit dhe nga cilindri qendror i frenimit.
 - të bëjë çmontimin e tubave të alkoolit, përforcuesit me vakuum, rezervuarit të alkoolit dhe cilindrit qendror të frenimit.
 - të bëjë çmontimin e pjesëve të cilindrit qendror të frenimit (trupit, sustave, pistonave, gominave etj.).
 - të bëjë çmontimin e pedalit të frenimit dhe i pjesëve të lidhura me të
 - të bëjë kontrollin dhe matjen e pjesëve të çmontuara të mekanizmit të komandimit të frenave dhe përcaktimin e parregullsive.
 - të bëjë përzgjedhjen e pjesëve të reja për zëvendësimin e pjesëve të dëmtuara të mekanizmit hidraulik të komandimit të frenave.
 - të bëjë montimin e pedalit të frenimit dhe i pjesëve të lidhura me të.
 - të bëjë montimin e pjesëve të cilindrit qendror të frenimit (trupit, sustave, pistonave, gominave etj.).
 - të bëjë montimin e cilindrit qendror të frenimit, rezervuarit të alkoolit dhe përforcuesit me vakuum.
 - të bëjë montimin e tubave të alkoolit në trupin e automjetit.
 - të bëjë lidhjen e tubave të alkoolit me cilindrin qendror të frenimit dhe me cilindrat e frenave.
 - të bëjë lidhjen e tubit të vakuumit me përforcuesin me vakuum.
 - të bëjë mbushjen e sistemit të frenimit me alkool dhe nxjerrjen e ajrit nga sistemi i frenimit hidraulik.
 - të vendosë lidhjet elektrike të mekanizmit hidraulik të komandimit të frenave.
 - të kryejë regjistrimet (përcaktimin e rrugës së lirë të pedalit) në mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave.
 - të kryejë provën e funksionimit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuara të mekanizmit hidraulik të komandimit të frenave.
 - të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e mekanizmit hidraulik të komandimit

- të frenave që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në sistemin e frenimit ABS të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të sistemit të frenimit ABS.
- të përgatitë vendin e punës për punime në sistemin e frenimit ABS.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në sistemin e frenimit ABS.
- të vendosë në mënyrë të sigurtë automjetin në postin e punës.
- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në sistemin e frenimit ABS.
- të bëjë kontrollin e funksionimit të sistemit të frenimit ABS (prova e frenimit në ecje) dhe përcaktimin e parregullsive
- të bëjë vendosjen e automjetit në postin e punës.
- të bëjë diagnostikimin dhe mënjanimin e rrjedhjeve të alkoolit.
- të bëjë diagnostikimin dhe zëvendësimin e pjesëve elektrike të dëmtuara (siguresës, llampës sinjalizuese, përcjellësave, releve, çelësave etj.).
- të bëjë diagnostikimin dhe zëvendësimin e pjesëve elektronike të dëmtuara (modulit të kontrollit, modulit të zbatimit, sensorëve etj.).
- të bëjë diagnostikimin dhe zëvendësimin e pjesëve mekanike/hidraulike të dëmtuara (pompën hidraulike, rezervuarin e alkoolit, akumulatorin e presionit, valvolat, rregullatorin e presionit, tubat e alkoolit etj.).
- të bëjë zëvendësimin dhe rregullimin e nivelit të alkoolit në sistemin e frenimit ABS.
- të bëjë nxjerrjen e ajrit nga sistemi i frenimit ABS.
- të bëjë regjistrimet dhe rregullimet e duhura në sistemin e frenimit ABS.
- të bëjë provën e frenimit të automjetit pas shërbimit të sistemit të frenimit ABS.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e sistemit të frenimit ABS që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së

mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të sistemit të frenimit ABS

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

RM 4 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në mekanizmin e frenave të dorës së automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të sistemit të frenimit të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në mekanizmin e frenave të dorës.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në mekanizmin e frenave të dorës.
- të vendosë në mënyrë të sigurtë automjetin në postin e punës.
- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në mekanizmin frenave të dorës.
- të bëjë çmontimin dhe heqjen e rrotave të prapme të automjetit.
- të bëjë shkëputjen e lidhjeve të fijeve të çelikut me levat përkatëse në frenat e rrotave të prapme.
- të bëjë çmontimin e kokave të fijeve të çelikut nga foletë përkatëse në levën e frenave të dorës.
- të bëjë çmontimin e guajnit të frenit të dorës nga kapëset dhe heqjen e tij.
- të bëjë çmontimin e levës së frenave të dorës dhe të pjesëve të tij.
- të bëjë kontrollin e pjesëve të çmontuara të mekanizmit të frenave të dorës dhe përcaktimin e parregullsive.
- të bëjë përzgjedhjen e pjesëve të reja për zëvendësimin e pjesëve të dëmtuara të mekanizmit të frenit të dorës.
- të bëjë montimin e levës së frenit të dorës dhe pjesëve të tij.
- të bëjë montimin e guajnit të frenave të dorës me anë të kapëseve në trupin e automjetit.
- të bëjë montimin e kokave të fijeve të çelikut në foletë përkatëse në levën e frenave të dorës.
- të bëjë lidhjen e skajeve të fijeve të çelikut me levat përkatëse në frenat e rrotave të prapme.
- të bëjë montimin rrotave të prapme të automjetit
- të kryejë regjistrimet në mekanizmin e frenave të dorës.
- të bëjë provën e funksionimit të mekanizmit të frenave të dorës së riparuar
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e mekanizmit të frenave të dorës që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së

mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të mekanizmit të frenave të dorës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 5 Nxënësi kryen veprimet përfundimtare të shërbimit të sistemit të frenimit të automjetit.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të bëjë llogaritjen e kostos së plotë dhe të çmimit të shërbimit të kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit financiar për shërbimin e kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit teknik për shërbimin e kryer.
- të përgatitë automjetin për dorëzim te klienti.
- të bëjë udhëzimin e klientit dhe dorëzimin e automjetit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e sistemit të frenimit që zëvendësohen.
- të tregojë kujdesin e duhur për vendin, veglat dhe pajisjet e punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në repartin e shkollës për shërbime xhenerike ose në servise private të automjeteve.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të teknikave dhe procedurave të punimeve për shërbimet e sistemit të frenimit të automjeteve.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e punimeve të matjes, kontrollit, riparimit, zëvendësimit dhe provës së pjesëve sistemit të frenimit, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me veprimtaritë praktike që kryejnë.
- Instruktori duhet të përdorë metodën e simulimit të parregullsive në pjesët e sistemit të frenimit të automjeteve.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për kryerjen e shërbimeve të pjesët e sistemit të frenimit të automjeteve.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:
- Repart pune për shërbime xhenerike të automjeteve.
-

modulit

- Automjet në gjendje pune.
 - Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për matje, kontrolle, zëvendësime dhe riparime të pjesëve të sistemit të frenimit të automjeteve.
 - Pjesë këmbimi për sistemin e frenimit të automjeteve.
 - Lubrifikues, alkool frenash.
 - Katalogë të pjesëve të sistemit të frenimit, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.
-

X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar

1. Moduli “Shërbimi i kutive automatike të ndërrimit të shpejtësisë”

Drejtimi: Shërbime mjetesh transporti
Profili: Shërbime xhenerike
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PERSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	SHËRBIMI I KUTIVE AUTOMATIKE TË NDËRRIMIT TË SHPEJTËSISË	(M-18-786-19)
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit për të kryer punime të diagnostikimit, mirëmbajtjes dhe riparimit në pjesët e kutive automatike të ndërrimit të shpejtësisë të automjeteve të ndryshme.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime mjetesh transporti”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes në kutinë automatike të ndërrimit të shpejtësisë të automjetit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të analizojë dokumentacionin teknik të kutisë automatike të ndërrimit të shpejtësisë. – të përgatitë vendin e punës për punime në kutisë automatike të ndërrimit të shpejtësisë së automjetit. – të përzgjedhë vegla, pajisje dhe instrumente për punime në kutinë automatike të ndërrimit të shpejtësisë. – të marrë informacion paraprak për parregullsitë e kutisë automatike të ndërrimit të shpejtësisë. – të bëjë kontrollin dhe provën e funksionimit të kutisë automatike të shpejtësisë dhe përcaktimin e parregullsive. – të vendosë automjetin në postin e punës. – të bëjë kontrollin pamor (për rrjedhje vaji) të kutisë automatike të shpejtësisë. – të bëjë kontrollin e nivelit të vajit të kutisë automatike të shpejtësisë. – të bëjë zbrazjen e vajit të kutisë automatike të shpejtësisë. – të bëjë çmontimin e kapakut të filtrit të vajit dhe guarnicionin përkatës.	

-
- të bëjë pastrimin e kapakut të filtrit të vajit.
 - të bëjë heqjen e filtrit të vajit të kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të vendosë vendosë filtrin e ri të vajit të kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të bëjë montimin e guarnicionit dhe kapakut të filtrit të vajit.
 - të bëjë hedhjen e vajit të ri dhe rregullimin e nivelit të duhur.
 - të kryejë regjistrimet e ndryshme në kutinë automatike të ndërrimit të shpejtësisë.
 - të bëjë shtrëngimet aty ku është e nevojshme.
 - të kryejë gratatimet e kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të kryejë provën e funksionimit pas mirëmbajtjes së kutisë automatike të shpejtësisë të automjetit
 - të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e kutisë automatike të shpejtësisë që do të zëvendësohen.
 - të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
 - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të kutisë automatike të shpejtësisë të automjetit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 2 Nxënësi kryen punime të riparimit në kutinë automatike të ndërrimit të shpejtësisë të automjetit.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të bëjë analizën e dokumentacionit teknik të kutisë automatike të shpejtësisë të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime të riparimit në kutinë automatike të shpejtësisë.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për riparimin e kutisë automatike të shpejtësisë.
- të bëjë marrjen e informacionit paraprak për parregullsitë në kutinë automatike të shpejtësisë.
- të kryejë kontrollin pamor dhe provën e funksionimit të kutisë automatike të shpejtësisë, si dhe përcaktimin e parregullsisë.
- të vendosë automjetin në mënyrë të sigurtë në postin e punës.
- të bëjë çmontimin e pjesëve të automjetit që pengojnë heqjen e kutisë automatike të shpejtësisë.
- të bëjë çmontimin e lidhjeve elektrike, mekanike, hidraulike dhe pneumatike të kutisë automatike të shpejtësisë.
- të bëjë zbrazjen e vajit të kutisë automatike të shpejtësisë.
- të bëjë çmontimin e transmisionit kardanic nga boshti i

- daljes i kutisë automatike të shpejtësisë.
- të bëjë çmontimin e bllokut të kutisë automatike të shpejtësisë nga trupi i motorit.
 - të bëjë çmontimin e këmbëve të kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të bëjë heqjen dhe vendosjen në bangon e punës të kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të bëjë çmontimin dhe ndarjen e blloqeve kryesore dhe kapakëve të kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të bëjë çmontimin e pjesëve të brendshme të kutisë automatike të shpejtësisë (turbinës, filtrit dhe pompës së vajit, rrotave me dhëmbë, boshteve, kushinetave, permistopave, valvolave, rregullatorëve etj.).
 - të bëjë kontrollin dhe matjen e pjesëve të çmontuara të kutisë automatike të shpejtësisë dhe përcaktimin e parregullsive.
 - të bëjë përzgjedhjen e pjesëve të reja për zëvendësimin e pjesëve të dëmtuara të kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të bëjë montimin e pjesëve të brendshme të kutisë automatike të shpejtësisë (turbinës, filtrit dhe pompës së vajit, rrotave me dhëmbë, boshteve, kushinetave, permistopave, valvolave, rregullatorëve etj.).
 - të bëjë montimin e blloqeve kryesore dhe kapakëve të kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të bëjë montimin në automjet të kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të bëjë montimin e kutisë automatike të shpejtësisë me motorin dhe me boshtin kardanik.
 - të bëjë hedhjen e vajit në kutinë automatike të shpejtësisë dhe rregullimin e nivelit të duhur.
 - të bëjë montimin e lidhjeve elektrike, mekanike, hidraulike dhe pneumatike të kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të bëjë montimin e pjesëve të hequra të automjetit që pengonin heqjen e kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të bëjë regjistrimet e ndryshme në kutinë automatike të ndërrimit të shpejtësisë.
 - të bëjë grasatimet e kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të bëjë provën e funksionimit pas riparimit të kutisë automatike të shpejtësisë të automjetit.
 - të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të kryer riparimin e kutisë automatike të shpejtësisë.
 - të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
 - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë riparimit të kutisë automatike të shpejtësisë së automjetit. .

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi kryen veprimet përfundimtare të shërbimit të kutisë automatike të shpejtësisë së automjetit.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të bëjë llogaritjen e kostos së plotë dhe të çmimit të shërbimit të kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit financiar për shërbimin e kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit teknik për shërbimin e kryer.
- të përgatitë automjetin për dorëzim te klienti.
- të bëjë udhëzimin e klientit dhe dorëzimin e automjetit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e kutisë automatike të shpejtësisë që zëvendësohen.
- të tregojë kujdesin e duhur për vendin, veglat dhe pajisjet e punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në repartin e shkollës për shërbime xhenerike ose në servise private të automjeteve.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të teknikave dhe procedurave të punimeve për shërbimet e kutisë automatike të shpejtësisë së automjeteve.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e punimeve të matjes, kontrollit, riparimit, zëvendësimit dhe provës së pjesëve kutisë automatike të shpejtësisë, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me veprimtaritë praktike që kryejnë.
- Instruktori duhet të përdorë metodën e simulimit të parregullsive në pjesët e kutisë automatike të shpejtësisë së automjeteve.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për kryerjen e shërbimeve të pjesët e kutisë automatike të shpejtësisë së automjeteve.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:
- Repart pune për shërbime xhenerike të automjeteve.
 - Automjet në gjendje pune.
 - Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për
-

matje, kontrolle, zëvendësime dhe riparime të pjesëve të kutisë automatike të shpejtësisë së automjeteve.

- Pjesë këmbimi për kutinë automatike të shpejtësisë së automjeteve
 - Vaj lubrifikues.
 - Katalogë të pjesëve të kutisë automatike të shpejtësisë, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.
-

2. Moduli “Shërbimi i sistemit të varjes me komandim elektronik”

Drejtimi: Shërbime mjetes transporti
Profili: Shërbime xhenerike
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PERSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	SHËRBIMI I SISTEMIT TË VARJES ME KOMANDIM ELEKTRONIK	(M-18-1840-22)
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit për të kryer punime të kontrollit, mirëmbajtjes dhe riparimit në pjesët e sistemit të varjes së automjetit, me komandim elektronik.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime mjetes transporti”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi kryen kontrole dhe punime paraprake në sistemin e varjes me komandim elektronik të automjetit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të parapërgatitë vendin e punës dhe automjetin për të mundësuar shërbimin në sistemin e varjes me komandim elektronik. – të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentat e duhura për shërbimin në sistemin e varjes me komandim elektronik. – të marrë informacion paraprak për parregullsitë në sistemin e varjes me komandim elektronik. – të konsultohet me dokumentacionin teknik (katalogun) të automjetit. – të bëjë kontrollin pamor të elementeve të sistemit të varjes me komandim elektronik. – të bëjë kontrollin kompjuterik të gjendjes dhe funksionimit të komandimit elektronik të sistemit të varjes. – të përcaktojë saktë elementet e sistemit të varjes me komandim elektronik, që kanë parregullsi. – të përcaktojë dhe mënjanojë shkaqet e parregullsive të elementeve të komandimit elektronik të sistemit të varjes. – të bëjë fshirjen e kodeve të parregullsive nga memorja e sistemit kompjuterik të automjetit. – të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e duhura të komandimit elektronik të sistemit të varjes, që do të zëvendësohen. – të bëjë pastrimin dhe shtrëngimin e kontakteve elektrike të	

elementeve të komandimit elektronik të sistemit të varjes.

- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit financiar për shërbimin e kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit teknik për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë kontrolleve dhe punimeve paraprake në sistemin e varjes me komandim elektronik.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 2 Nxënësi kryen punime të zëvendësimit në sistemin e varjes me komandim elektronik.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të bëjë zëvendësimin e pjesëve mekanike të sistemit të varjes me komandim elektronik.
- të bëjë zëvendësimin e amortizatorë të sistemit të varjes me komandim elektronik.
- të bëjë zëvendësimin e përcjellësve elektrikë të këputur ose të dëmtuar.
- të bëjë zëvendësimin e sensorëve dhe vepruesve që garantojnë stabilitetin në ecje të automjetit.
- të bëjë zëvendësimin e sensorëve dhe vepruesve që garantojnë kapjen e duhur të automjetit me rrugën.
- të bëjë zëvendësimin e sensorëve dhe vepruesve të ndryshëm të komandimit elektronik të pajisjeve të tjera të sistemit të varjes së automjetit.
- të bëjë provën e funksionimit të komandimit elektronik të sistemit të varjes, pas shërbimeve të kryera.
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të plotësojë si duhet dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimet e kryera.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë zëvendësimeve në sistemin e varjes me komandim elektronik.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në repartin e shkollës për shërbime xhenerike ose në servise private të automjeteve.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të teknikave dhe procedurave të punimeve për shërbimet e sistemit të varjes me komandim elektronik.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e punimeve të matjes, kontrollit, riparimit, zëvendësimit dhe provës së pjesëve sistemit të varjes me komandim elektronik, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të

	pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me veprimtaritë praktike që kryejnë. – Instruktori duhet të përdorë metodën e simulimit të parregullsive në pjesët e sistemit të varjes me komandim elektronik. – Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për kryerjen e shërbimeve të pjesët e sistemit të varjes me komandim elektronik. – Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuara për çdo rezultat të të mësuarit.
Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit	Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme: – Repart pune për shërbime xhenerike të automjeteve. – Automjet në gjendje pune me sistemi të varjes me komandim elektronik. – Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për matje, kontrolle, zëvendësime dhe riparime të pjesëve të sistemit të varjes me komandim elektronik. – Pjesë këmbimi për sistemin e varjes me komandim elektronik. – Katalogë të pjesëve të sistemit të varjes me komandim elektronik, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.

3. Moduli “Shërbimi i frenave elektrike të dorës”

Drejtimi: Shërbime mjetes transporti
Profili: Shërbime xhenerike
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PERSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	SHËRBIMI I FRENAVE ELEKTRIKE TË DORËS	M-18-1486-19
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit për të kryer punime të diagnostikimit, mirëmbajtjes dhe riparimit në frenat elektrike të dorës të automjeteve të ndryshme.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime mjetes transporti”.	

- RM 1 Nxënësi kryen punime të mirëmbajtjes dhe riparimit në mekanizmin e frenave elektrike të dorës të automjetit.**
Kriteret e vlerësimit:
Nxënësi duhet të jetë i aftë:
- të analizojë dokumentacionit teknik të tipit të frenave elektrike të dorës në automjet (elektromekanik ose elektrik).
 - të përgatitë vendin e punës për punime në mekanizmin e frenave elektrike të dorës të automjetit.
 - të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet testues dhe bankoprovën për punime në mekanizmin e frenave të dorës.
 - të marrë informacion paraprak për parregullsitë në mekanizmin frenave elektrike të dorës.
 - të realzojë kontrollin dhe provat paraprake të funksionimit të frenave elektrike të dorës të automjetit.
 - të vendos automjetin në postin e punës.
 - të realzojë kontrollin e llampave sinjalizuese në korskot dhe në levën e aktivizimit të frenave elektrike të dorës në automjet.
 - të realzojë montim-zmontimin dhe kontrollin e levës komanduese të frenave elektrike të dorës.
 - të realzojë montim-zmontimin dhe kontrollin e motorit elektrik me rrymë të vazhduar.
 - të realzojë montim-zmontimin dhe kontrollin e reduktorit me ingranazhe.
 - të realzojë montim-zmontimin dhe kontrollin e boshtit të filetuar për bllokimin e rrotave.
 - të realzojë procedurat e zhbllokimit emergjent të frenave

- elektrike të dorës në rastet kur janë të bllokuara.
- të realzojë çmontimin dhe heqjen e rrotave të prapme të automjetit.
- të realzojë shkëputjen e lidhjeve të fijeve për ndërrimin e ferrotave në frenat e rrotave të prapme.
- të realzojë procedurat e përdorimit të pajisjes diagnostikuese të saktë dhe instrumentit përkatës për llojin e frenave elektrike të dorës.
- të kontrollojë pjesët e çmontuara të mekanizmit të frenave elektrike të dorës dhe përcaktojë parregullsitë.
- të përzgjedhë pjesët e reja për zëvendësimin e pjesëve të dëmtuara të mekanizmit të frenit elektrik të dorës.
- të realzojë lidhjen e skajeve të fijeve të komanduesit me njesinë kontrolluese.
- të realzojë montimin e rrotave të prapme të automjetit.
- të realzojë regjistrimet e nevojshme në mekanizmin e frenave elektrike të dorës.
- të realzojë provën perfundimtare të funksionimit të mekanizmit të frenave elektrike të dorës të riparuar.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e mekanizmit të frenave të dorës që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të mekanizmit të frenave të dorës elektrike të automjetit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 2 Nxënësi kryen veprimet përfundimtare të shërbimit të frenave elektrike të dorës të automjetit.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të bëjë llogaritjen e kostos së plotë dhe të çmimit të shërbimit të kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit financiar për shërbimin e kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit teknik për shërbimin e kryer.
- të përgatitë automjetin për dorëzim te klienti.
- të bëjë udhëzimin e klientit dhe dorëzimin e automjetit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e frenave elektrike të dorës.
- të tregojë kujdesin e duhur për vendin, veglat dhe pajisjet e punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

**Udhëzime për
zbatimin e modulit**

- Ky modul duhet të trajtohet në repartin e shkollës për shërbime xhenerike ose në servise private të automjeteve.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të teknikave dhe procedurave të punimeve për shërbimet e sistemit të frenimit të automjeteve.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e punimeve të matjes, kontrollit, riparimit, zëvendësimit dhe provës së pjesëve të frenave elektrike të dorës, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me veprimtaritë praktike që kryejnë.
- Instruktori duhet të përdorë metodën e simulimit të parregullsive në pjesët e sistemit të frenave elektrike të dorës të automjeteve.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për kryerjen e shërbimeve të pjesët e sistemit të frenave elektrike të dorës të automjeteve.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:
- Repart pune për shërbime xhenerike të automjeteve.
 - Automjet në gjendje pune me frena elektrike dore të tipit elektromekanik ose elektrik.
 - Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për matje, kontrolle, zëvendësime dhe riparime të pjesëve të sistemit frenave elektrike të dorës në automjeteve.
 - Pjesë këmbimi për sistemin e frenave elektrike të dorës.
 - Lubrifikues, alkool frenash.
 - Katalogë të pjesëve të sistemit të frenimit, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.
-

4. Moduli “Siguria në punën me automjetet hibride dhe elektrike”

Drejtimi: Shërbime mjeteve transporti

Profili: Shërbime xhenerike

Niveli: III i KSHK

Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe Kodi	SIGURIA NË PUNËN ME AUTOMJETET HIBRIDE DHE ELEKTRIKE	M-18-1581-19
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit për të kryer shkëputjen e tensionit të lartë nga sistemi elektrik i automjetit dhe për të zbatuar masat e sigurisë gjatë kryerjes së punimeve në automjetet hibride dhe elektrike.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime mjeteve transporti”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	RM 1	Nxënësi përshkruan ndërtimin dhe funksionimin e automjeteve hibride dhe elektrike Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të përshkruajë automjetet elektrike, llojet, veçoritë, përparësitë dhe kufizimet e tyre. – të analizojë skemat, pjesët përbërëse dhe funksionimin e automjeteve elektrike. – të përshkruajë rrjetin elektrik të automjeteve elektrike. – të tregojë transmetimin e lëvizjes të llojet e ndryshme të automjeteve elektrike. – të përshkruajë automjetet hibride, llojet, veçoritë, përparësitë dhe kufizimet. – të analizojë skemat, pjesët përbërëse dhe funksionimin e automjeteve hibride. – të përshkruajë rrjetin elektrik të automjeteve hibride. – të përshkruajë krijimin dhe transmetimin e lëvizjes të automjetet hibrid seri. – të përshkruajë krijimin dhe transmetimin e lëvizjes të automjetet hibrid paralel. – të përshkruajë krijimin dhe transmetimin e lëvizjes të automjetet hibrid seri-paralel. – të përshkruajë bateritë e tensionit të lartë dhe sistemin e ftohjes së tyre. – të përshkruajë motorët elektrikë, llojet, veçoritë e tyre në automjetet elektrike dhe hibride. – të përshkruajë konvertitorin (shndërruesin) statik (tip radrizator,

inverter), llojet, veçoritë.

- të përshkruajë karikuesin, llojet, veçoritë.
- të përshkruajë njësinë e kontrollit *ECU* në automjetet elektrike dhe hibride.
- të tregojë si kryhet frenimi me rigjenerim dhe rikuperimi i energjisë elektrike.
- të përshkruajë sistemet ndihmëse elektrike në automjetet elektrike dhe hibride.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë dhe me shkrim.

RM 2 Nxënësi përshkruan dhe zbaton rregullat e sigurisë në punën me automjetet hibride dhe elektrike

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të veshë uniformën e punës dhe të sigurojë pajisjet mbrojtëse gjatë punës automjetet hibride dhe elektrike.
- të përshkruajë efektet e rrymës elektrike në trupin e njeriut.
- të tregojë çfarë është goditja elektrike dhe pasojat e saj.
- të tregojë veprimet për ndihmën e shpejtë në rastet e goditjes nga rryma elektrike.
- të përshkruajë rreziqet nga rryma elektrike gjatë punës me automjetet hibride dhe elektrike.
- të shpjegojë pasojat e gabimeve të mundshme që shfaqen gjatë punës me automjetet hibride dhe elektrike.
- të identifikojë pikat me rrezikshmëri të lartë në automjetet hibride dhe elektrike.
- të zbatojë rregullat e sigurisë gjatë punës me pajisje nën tension të lartë në automjete.
- të zbatojë masat mbrojtëse ndaj goditjes nga rryma elektrike.
- të zbatojë masat mbrojtëse ndaj shkarkesave elektrike.
- të zbatojë masat mbrojtëse ndaj zjarrit për shkak të rrymës elektrike.
- të zbatojë masat për mënjanimin e dëmtimeve të automjetit dhe pajisjeve nga rryma elektrike.
- të zbatojë masat mbrojtëse gjatë furnizimit me energjielektrike të automjeteve elektrike.
- të zbatojë masat mbrojtëse gjatë kryerjes së matjeve elektrike dhe kontrolleve në automjetet hibride dhe elektrike.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
 - Pyetje përgjigje me gojë
-

RM 3 Nxënësi kryen procedurat e shkëputjes së tensionit të lartë në automjetet hibride dhe elektrike

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të kryejë regjistrimin e automjetit hibrid ose elektrik me defekte teknike dhe të hapë urdhërin e punës.
- të konsultohet me dokumentacionin teknik të automjetit hibrid ose elektrik.
- të bëjë identifikimin e tipit të automjetit hibrid ose elektrik.
- të veshë uniformën e punës dhe të përdorë mjetet mbrojtëse.
- të bëjë përgatitjen e vendit dhe mjeteve të punës.
- të aktivizojë frenat e dorës dhe të vendosë takot ndaluese në rrotat e automjetit.
- të vendosë shenjën dalluese të automjetit hibrid ose elektrik.
- të bëjë bllokimin e zonës përreth automjetit për të mos lejuar hyrjen e personave të paautorizuar
- të heqë çelësin e automjetit hibrid ose elektrik dhe të bëjë sigurimn e tij në vendin e caktuar.
- të bëjë shkëputjen e kabllit nga poli (–) i baterisë 12V dhe izolimin e tij.
- të përcaktojë vendndodhjen e çelësit të shkëputjes së tensionit të lartë.
- të heqë prizën e tensionit të lartë dhe sigurimin e saj në vend të sigurtë.
- të ndërpresë punimet për rreth 15 minuta që të shkarkohen kondensatorët nga energjia e akumuluar.
- të bëjë kontrollin e instrumentit matës në baterinë 12V.
- të bëjë matjen e tensionit të lartë me instrumentin matës, nëpërmjet lidhjes nga poli (+) në shasi dhe nga poli (–) në shasi, për të verifikuar shkëputjen e plotë të tensionit.
- të bëjë rikontrollin e instrumentit në baterinë 12V
- të vendosë tabelën që tregon shkëputjen e tensionit të lartë në automjetin hibrid ose elektrik.
- të kryejë punimet e tjera të mirëmbajtjes dhe riparimit të automjetit hibrid ose elektrik.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në klasë mësimore, në repartin e shkollës për shërbime të automjeteve hibride dhe elektrike, ose në servise ku kryhen këto shërbime.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të zbatimit të masave të sigurisë dhe të procedurave të shkëputjes së tensionit të lartë në automjetet hibride dhe elektrike.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari praktike për zbatimin e masave të sigurisë dhe të procedurave të shkëputjes së tensionit të lartë në automjetet hibride dhe elektrike, fillimisht në

	mënyrë të mbikqyrur, dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me veprimtaritë praktike që kryejnë. – Mesuesi i praktikës duhet të përdorë metodën e simulimit të parregullsisve në automjetet hibride dhe elektrike, si dhe të garantojë masat e sigurisë në punë. – Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike që përmban moduli. – Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuara për çdo rezultat të të mësuarit.
Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit	Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme: – Klasë mësimore me mjete didaktike – Repart pune për shërbime në automjetet hibride ose elektrike – Automjete hibride ose elektrike – Maket automjesh hibride ose elektrike. – Pajisje lexuese (scan tool). – Mjete mbrojtëse – Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për matje, kontrolle në automjetet hibride ose elektrike. – Katalogë, <i>LUCAS NULLE LabSoft</i>, udhëzuesa, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.